

Class - 9

Ramandeep Kaur

Topic - ਸੁਹਾਗ (ਵਿਆਹੀ)

ਪਾਠ-1 (P-1)

ਸੁੱਤ ਸਵੇਰ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਇਸ ਪਛੇਤਰ ਅਸੀਂ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਪੰਜਵੀਂ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਵਿਆਹੀ 'ਸੁਹਾਗ' ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ। 'ਆਈ. ਸੀ. ਨੰਦਾ' ਦੀ ਇਹ ਰਚਨਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਮੰਚ ਮਹਿਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰੋ ਹਾਂ ਕਿ ਖਿਡੋ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਉਮਰ ਵਰਗੇ ਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਜੀ ਪਤਾ ਸੀ ਪਰ ਜੰਡਪੁਰ ਤਾਂ ਨੌਵੀਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾ ਖਿਡੋ ਸੀ।

→ ਨੌਵੀਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੀ ਮੰਚੀ ਗੱਲ ਦਸਦੀ

ਕੋਈ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟਿਕਾਰ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਬੋਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦਸਦਾ। ਪਰ ਨੌਵੀਂ ਨੂੰ ਉਸ ਖਾਨਦਾਨ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ, ਪੱਤਰਸ਼ੀਲ ਪਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ, ਲੋਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸਿਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਕੋਈ ਦਾ ਮਨ ਕੰਬਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੌਵੀਂ ਉਸ ਦਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਬੰਦੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮੁੰਡਿਆ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸਦਾ ਖਿਡੋ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਬਚਾਉਣਾ

Class - 9

Topic - ਸੁਹਾਗ

Ramandeep Kaur

ਪਾਠ - 1 (P-2)

ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਕੋਰਾਂ
ਦਾ ਮਨ ਬਹੁਤ ਖਗਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੁਖੀ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਨੈਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਥਿੰਡ
ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਾ
ਕਰੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਖੇ। ਨੈਣ ਦੇ ਜਾਣ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ
ਅਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਗਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ,
ਸਚਾਈ ਘਹਿਲਾਂ ਤੇ ਘਤਾ ਲਗ ਗਈ ਹੈ।

→ ਹੁਸ਼ਿਆਰਚੰਦ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਾਰੇ ਕੋਰਾਂ ਦਾ ਝਗੜਾ

ਜਦੋਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਚੰਦ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਤਿ
ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਕੋਰਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ
ਸਾਥੇ ਕੰਮ ਤੇ ਗਲਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਤੂੰ
ਮੈਨੂੰ ਮੁੱਖ ਨਹੀਂ ਦਸਦਾ। ਸਾਗੀ ਗੱਲ ਬੋਲ ਕੇ
ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨੈਣ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਦਸ
ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਜੀ ਤੇ ਜਾਵੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ
ਧੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਰਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣੀ, ਮੈਂ
ਜੰਤੂਰ ਉਸਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਚੰਦ
ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਘਤਾ ਸੀ ਕਿ
ਤੂੰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਇਸ ਬਾਰੇ
ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀ ਸ਼ਗਨ ਦੇ ਆਇਆਂ ਹਾਂ।
ਤੂੰ ਬਸ ਤਿਆਗੀਆਂ ਕਰ ਅੱਜ ਰਾਤ ਤੇ ਲਾਏ
ਤੇ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਕੋਰਾਂ ਉਸਨੂੰ
ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ
ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸਰਨ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
ਫਿਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਚੰਦ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਉਸਨੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮੁੱਖ ਸਮਝ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਉਹ ਕੋਰਾਂ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਖੋਲੀ ਵਿਖਾਉਂਦਾ

Class - 9

Topic - ਸੁਗਮ

Ramandeep Kaur

ਪਾਠ - 1 (P-3)

ਹੋਇਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਵੀ
ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕਮਾ ਵੀ ਉੱਤਰ
ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਧੌਸ ਜੀਭਧਰ ਵਾਲੇ ਵਰ ਨੇ ਕੁਜੀ
ਦੇ ਵਿਆਹ ਬਦਲੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕੌਰਾਂ ਰੁਪਏ
ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨੀ ਛੱਡ ਦਿੰਦੀ
ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਲਈ ਮੰਨ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

* ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਾਡੀ ਨੂੰ ਧਨ ਮਿੰਟ
ਲਈ ਰੋਕ ਕੇ ਧੁੱਛ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ
ਲਿਖੋ।

1. ਧਿੰਡ ਦੀ ਲੈਣ ਵੀ ਸੱਚ ਦਸਦੀ ਹੈ?

2. ਕੌਰਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਚੰਦ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ
ਹੈ?

3. ਕੌਰਾਂ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਹਾਮੀ ਕਿਉਂ ਭਰਦੀ ਹੈ?

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ
ਆਪਣੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨਗੇ।

ਸਾਧਿ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰੋ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਵੀ ਵਾਪਰਦਾ
ਹੈ।

→ ਸਲੋ ਦਾ ਉਲਝੇਵਾਂ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਚੰਦ ਜੀਵ (ਬਗਤ) ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨ
ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਰਾਂ ਲਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ

Class - 9

Topic - ਸੁਗੰਗ

Ramandeep Kaur

ਪਾਠ-1 (P-4)

ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੇਲੇ ਨੇ ਮਾਂ - ਧਿਓ ਦੇ ਝਗੜੇ
ਉਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸੀ ਧਰ
ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ
ਕਿਸਦੇ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਹੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ
ਮਾਂ - ਧਿਓ ਇੰਨੇ ਜੁਲਮੀ ਹਨ ਕਿਸਦਾ ਵਿਆਹ
ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਕੁੱਝ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ। ਉਸ
ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ। ਘੋਰ ਧਾਧ।

→ ਬਸੰਤ ਦੁਆਰਾ ਸੱਚ ਦਸਾ

ਮੇਲੇ ਦੀ ਸਹੇਲੀ ਬਸੰਤ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੱਲਾਂ
ਦਸਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਟੈਂਟ ਉਂ ਸੁਣ ਕੇ
ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਵਿਆਹ
ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤੇਰਾ ਜੀ ਵਿਆਹ
ਕਰਨਾ ਹੈ ਧਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਾਲ ਕਿਹੜਾ
ਵਡੇਰਾ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਧੁੰਤ - ਧੰਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ
ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਲੇ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਈ ਹੈ।
ਉਹ ਆਤਮਘਾਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਉਂ ਧਰਿਲਾਂ ਉਹ ਮਰਨਾ ਜੀ
ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਧਰ ਉਸ ਬੰਦੇ ਦੇ ਲੜ ਨਹੀਂ
ਲਗਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਬਸੰਤ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ
ਉਂ ਰੋਕਦੀ ਅਤੇ ਤਕ ਸਾਫ਼ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੀ
ਹੈ। ਉਹ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਛਾਲ ਮਾਰਨ
ਉਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਸੀ ਦੇ ਧਿਓ ਤਕਾ
ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

→ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਧੁੰਗੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ
ਸਮਾਂ

class-9
Topic- ਸੁਗਮ

Ramandeep Kaur
ਪਾਠ-1 (P-5)

ਗੁਮਿਆਰ ਚੰਦ ਕੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਜੰਜ ਨਾ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡੀ
ਤਿਆਰ ਕਰੇ। ਕੋਗਾਂ ਨਾਧਣੇ ਮਿਰ ਤੇ ਲਾਲ
ਚੁੰਨੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿਆਗੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ
ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਧਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੱਡੀ
ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ।
ਕੋਗਾਂ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਅਣਜਾਨ ਮਾਮੀ ਹੈ, ਪਰ
ਦੇ ਹਰ ਕੋਲ ਵਿੱਚ ਲਭਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮੇਲੇ
ਜੇਠੇ ਤਾਂ ਬੋਲੇ। ਕੋਗਾਂ ਬੜੀ ਜੋਗਨ ਧਰਮਾਨ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਮਿਆਰ ਚੰਦ ਉਸਨੂੰ ਮੰਦਾ-ਚੰਗਾ
ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰ ਧਾਧਾਂ ਅਣਜਾਨ ਮਾਰਦਾ
ਹੈ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਜੀਅ ਬੜੇ ਧਰਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਕੋਗਾਂ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਘਰੇਂ ਨੱਸ ਗਈ ਸਮਝ ਰੇ
ਬੁਧਾ- ਭਲਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਮਿਆਰ ਚੰਦ ਜੋਗਨ
ਧਰਮਾਨ ਕੀ ਕਰੇ? ਹੁਣ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਇਸ
ਸੌਰੇ ਨੂੰ ਸੰਗਲੇ? ਉਹ ਧਾਧੀ ਧਿਓ ਨੂੰ
ਮਿਰਫ ਪੈਸਾ ਹੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ
ਗੁੰਡੀਆਂ ਨਾਲ ਚੰਡੀ ਲਾਜੇ ਨੂੰ ਗੋਰੀ ਚੁੰਦਰ
ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਗਾਂ ਵੀ ਰੋਂਦੀ - ਕੁਰਲਾਖੀ
ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜੇ ਵੀ ਰੋਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਭ
ਕੁਝ ਵਿਅਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਗਾਂ ਉਸਨੂੰ
ਬਹੁਤ ਬੁਧਾ ਭਲਾ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਸਦੀ
ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਜੇ ਨੂੰ
ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

* ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਾਟੀਕ ਨੂੰ ਧੀਜ ਮਿਟ
ਲਈ ਰੋਕ ਕੇ ਪੁੱਛ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ
ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ।

Class-9

Topic- ਸੁਭਾਸ਼

Ramandeep kaur

ਪਾਠ-1 (P-6)

4. ਮੇਲੇ ਕੀ ਮੋਚਰੀ ਤੈ ?
5. ਬਸੰਤ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਕੀ ਦਸਦੀ ਤੈ ?
6. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਇੰਚ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਤੈ ?

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੇਰੇ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪ ਲਿਖਣਗੇ ।

⇒ ਮੈਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਅਸੀਂ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕੁੱਝ ਬਾਸ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ।
ਲੇਖਕ ਮਾਨੂੰ ਕੀ ਸੁਨੇਗਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤੈ ?
ਜਾਂ ਲੇਖਕ ਕਿਉਂ ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਮੋਚਦਾ ਤੈ ?

* ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ - ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਤੈ । ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਬੇਦਸ਼ੀ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਕਸੀਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ । ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਾ ਤੈ ਜੋ ਉਸੀ ਮੇਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ । ਜਿਵੇਂ ਗਰੀਬੀ ਇੰਚ ਬੇਦਸ਼ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਚੰਦ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਬਿਸਤਾ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਤੈ ।

* ਅਨਜੋੜ ਵਿਆਹ - ਅਨਜੋੜ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਿ ਕੁੜੀ-ਸੁਰੇ ਦਾ ਆਪਸ ਇੰਚ ਕੋਈ ਮੇਲ ਨਹੀਂ । ਬਸ ਸਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਸਜਬੂਰੀ ਇੰਚ ਕੀਤਾ ਬਿਸਤਾ । ਜਿਵੇਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਚੰਦ ਮੇਲੇ

Class-9

Ramandeep Kaur

Date: 11/11/21

Topic - ਸੁਗਮ

ਪਾਠ-1 (P-7)

ਦਾ ਹਿਸਤਾ ਪੈਸਿਆ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ
ਜੈ। ਉਹ ਬੰਦਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਚੰਦ ਤੋਂ ਵੀ ਉਮਰ
ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਧਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਧੀ ਨੂੰ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੇ
ਲੜ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਵਿਆਪਕ ਦਾ
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਮੂਨਾ ਹੈ।

ਸਰਦ ਧੁਧਾਨ ਸਮਾਜ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ - ਇਸ ਵਿਆਪੀ ਵਿੱਚ
ਸਰਦ ਧੁਧਾਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਹੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ
ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਚੰਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ
ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਕੋਰਾਂ ਨੇ ਉਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ
ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੈਸਿਆ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਚੁੱਧ ਕਰਦਿਆ
ਹੈ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਹੀਂ
ਸੁਣਦਾ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ੇ ਦੇ ਜੀਘਨ ਨੂੰ ਨਕਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ
ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਧਾਸੇ ਉਹ ਬੱਚਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਨ ਦੀ
ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਸਿਕਾਰ
ਇੱਕ ਕੋਸਲ ਜਾਂ ਫੁੱਲ (ਲਾਜ਼ੇ) ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ
ਸਮਾਜ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਫਿੱਕਰ
ਹੈ।

ਬਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰੀਤ - ਇਸ ਰਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਬਲ ਵਿਆਹ ਦੀ
ਪੁਰਾਣੀ ਰੀਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾ
ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕਦਰ
ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੈੜੇ ਨਸੀਬ ਆਪ ਜੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ।

ਹਿਸਤਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ - ਪੁਰਾਣਿਆ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਤਰੀ/
ਘਰ ਦੀ ਮੀਤ ਨੂੰ ਧੌਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਉਹ ਸਿਰਫ ਘਰ ਦੀ ਚਰ-ਚਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਘਰ
ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪਾਲਦੀ। ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ

ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਗੁਣਗੁਣਾਂ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਿਵੇਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ, ਜੇਲੇ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ੇ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਕਸਬੇ, ਜਲਬੂਰ ਅਤੇ ਬੇਵਸ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਨ ਦੀ ਗਲ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸਤਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਕਸੀ - ਅਨਧਨਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਝ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ, ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਜੌੜੇ ਥੋੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਨਧਨਤਾ ਖਤਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ, ਜੇਲੇ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ੇ ਅਨਧਨਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਲੜਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਨਰਕ ਨਾ ਬਣੇ।

ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ - ਲੇਖਕ ਇਸ ਵਿਚਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਾਕੇ ਅਜਿਹਾ ਯੁੱਗ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਜੌੜੇ ਨਹੀਂ ਸੁੱਚੀਆਂ।

ਪਾਠ ਦਾ ਕੰਮ

ਅਭਿਆਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 143 ਅਤੇ ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ 144 ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ।

ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ

(Last page)